

De keuze van de PvdA

ESB weet als geen ander wetenschap en actuele politiek met elkaar te confronteren. Wetenschap, die van nature dwars en eigenwijs is, en de werkelijkheid tracht te begrijpen. Politiek, die er van nature op uit is om die werkelijkheid te veranderen en te kiezen uit verschillende opties, van links tot rechts.

Ik ben in het politieke hart en in mijn economisch verstand geraakt door drie artikelen. Uit 1993 komt het intense debat over het twee snijdende zwaard: door milieueffingen wordt vervuiling ontmoedigd en als de opbrengst wordt ingezet voor lagere arbeidskosten levert het ook nog banen op. Groen en rood gaan hand in hand.

“Niet waar”, betoogden topeconomen Bovenberg en Van der Ploeg: alle belastingen drukken uiteindelijk op arbeid. Een theoretische visie vanuit een verfijnd algemeen evenwichtsmodel.

“Wel waar”, was de kritiek van jonge economen als Aalbers cum suis, die (vervuilend) kapitaal in het model introduceren.

Beide visies vinden elkaar in de conclusie dat empirisch onderzoek moet uitwijzen of de ecotax een marktprikkel is die substitutie van vuil door schoon kapitaal uitlokt. Zo bepaalt innovatie of het tweesnijdend zwaard bot of scherp is. Trots hebben we vervolgens de politieke daad bij het woord gevoegd.

Het was leuk samen met Rick van der Ploeg – inmiddels waren we beiden Kamerlid sinds 1994 – het VVD-verzet tegen de ecotax als “onding” te breken, en om Nederland op de kaart te zetten als kampioen ecotax en kampioen lagere loonbelasting en flexibilisering van de arbeidsmarkt. Bewezen is inmiddels dat het energiebesparing heeft bevorderd en nooit is de werkgelegenheid zo hard gegroeid. Groen en rood, hand in hand. Dan krijg je Paars, en dat kon zelfs ESB in 1993 nog niet bevroeden.

Met innovatie en vernieuwing zijn we bij de rode draad in het werk van Arie van der Zwan gekomen (ESB van 1987 en 2004). Een ken-

ner van de macro-economische en industrie-politiek. Als geen ander kritiseert hij al sinds de zeventiger jaren dat Nederland defensief en eenzijdig is gericht op kostenverlaging door loonmatiging en krimp van de collectieve sector. Hij krijgt steeds weer gelijk: het helpt ons tijdelijk aan werkgelegenheid, maar verwaarloost de dynamiek en vernieuwing. Zijn unieke analyses van strategisch gedrag, bijvoorbeeld van Koplopers en Achterblijvers, bevestigen dat de kostensanering tot achterstand leidt. Productvernieuwing en innovatie maken het verschil. Hij spaart daarbij de dralende markt niet en ook in ESB rukken de analyses van strategisch marktgedrag op, al zou het nog meer kunnen. Van macro-economie alléén kunnen we het niet hebben.

Hoe actueel kan ESB zijn! In het oktobernummer van dit jaar wordt een warm pleidooi gehouden voor innovatie en vernieuwing van de belastingheffing. Van Megesen bepleit de Earned Income Tax Credit, een fikse belastingkorting om arbeidsaanbod aan de onderkant van de arbeidsmarkt te activeren, zonder re-integratiebureaucratie. Gewoon de markt. Al vier jaar is het een vast nummer in de Tegenbegrotingen van mijn partij en daarin voor niet-economen wervend vertaald als Werkbonus. Maar nu ESB er een lans voor breekt duikt het gelukkig overal in Den Haag op.

Actuele wetenschap, besproken in ESB, brengt politici in beweging, zo blijkt maar weer.

FERD CRONE